

Nieuwsbrief
December 2013

OP NAAR 2014

Aan het eind van het jaar is het altijd goed om het jaar te overdenken maar misschien nog meer om ook vooruit te kijken. Nieuwe attracties zullen tussen nu en komende maanden op de Nederlandse kermis verschijnen en de eerste verpachtingen zijn al weer bekend. Zo beloven zowel Tilburg als Uden volgend jaar weer spectaculair vermaak te bieden voor de kermisliefhebber. In de maand december zijn er rond de feestdagen weer de nodige evenementen in ons land. Magich Maastricht, Winterland Hoofddorp Winterland Schiedam, Venlo Kerstmarkt of bij onze Zuiderburen Winterland Hasselt zijn maar enkele van de winterevenementen die kermisliefhebbers door de donkere winterdagen helpen. In de aanloop van een nieuw jaar willen wij u alvast prettige feestdagen toewensen en een vooral gezond en ook gelukkig 2014 met natuurlijk het nodige kermisplezier.

Stichting Kermis-Cultuur wenst u allen prettige feestdagen en een goed draaiend 2014 toe.

Zo juist heeft kermis exploitant van Etten zijn attractie, bekend als “Waltzing Mathilde”, in de winterstalling gereden. Het seizoen zit er weer op en dat is niet echt om over naar huis te schrijven, al staat het “spul” nu op de thuisbasis. Zijn attractie, dit voorjaar nog geïmporteerd uit Engeland, was met veel reclame aangekondigd, want deze molen was uniek in Nederland. Althans , dit soort grootvermaak was vele jaren geleden verdwenen op de kermissen, dus een terugkeer en de roep naar nostalgie zou het succes waarborgen. Na een flinke opknapbeurt waarbij zowat alle versleten onderdelen werden vervangen en de attractie blonk van de nieuwe lak en led verlichting, werd in maart de reis aanvaard. Het zag er prachtig uit, authentiek op Engelse manier geschoeid, aantrekkelijk voor menig kermisliefhebber was de uitstraling zeker. De verwachtingen waren dan ook hoog gespannen, vooral bij de ietwat oudere jeugd zou deze hobbelpaas met de prachtig gedecoreerde karretjes zeker en vast aanslaan.

Maart roert zijn staart zo is het gezegde en dat was te merken ook. Aangekomen bij de eerste gepachte plaats, een als goed bekend staande dorpskermis, regende het pijpenstelen, dat begon al goed!!.

De opbouw nam daarom al meer uren in beslag dan dat gewenst was en bovendien bleek dat een aantal onderdelen van de molen niet echt goed paste. Maar zoals een goed ondernemer nergens voor terugdeinst kwam dit uiteindelijk goed, er kon gedraaid worden. De led verlichting straalde, de schitterend verlichte attractie leek op een prachtige zonovergoten dag in de zomer, wat kon er eigenlijk nog misgaan. Collega exploitanten spraken hun bewondering uit en waren er van overtuigd dat het succes niet lang op zich zou laten wachten.

De kermisdagen verliepen echter nat en koud en het kermispubliek liet het daardoor vreselijk afweten, soms zat onze exploitant uren te wachten op “volk”. Teleurgesteld werd 5 dagen later met de afbouw begonnen, het zou allemaal dit jaar nog wel goed komen, de lente en zomer kwam er immers aan. Monter werd in de volgende plaats met de opbouw begonnen, het weer was intussen opgeklaard en de vooruitzichten ervan waren gunstig. Dit ging allemaal al vlotter en binnen een dag stond de Waltzer in volle glorie te wachten op de eerste klanten die komen zouden. Bij de opening van de kermis zou het eerste kwartier gratis gedraaid worden, zo was afgesproken met de kermismeester van de gemeente. Nog voordat de eerste rondjes waren aangevangen was het volle bak geblazen, men kon niet wachten op de eerste rit van de op en neer gaande en draaiende wagentjes. Nou, dan zal het wel goed komen was de gedachte, want het enthousiasme tijdens de rit kende geen grenzen, meer liefhebbers zouden vast wel volgen. Aan de ritprijs zou het niet liggen, deze was specifiek vastgesteld en daar was, bij goede bezetting, een aardig centje mee te verdienen. Het liep echter anders. Terwijl zijn collega reizigers goede zaken deden, verliep het bij onze exploitant niet geweldig. Soms zaten er maar 2 of 3 mensen, meest wat ouderen die de molen nog van vroeger kende, in de karretjes, erg vlot liep het dus niet. Een tegenvaller van jewelste zou je dus kunnen zeggen, maar al wat nieuw is moet wennen, zeker deze kermiszaak.

Ker(st)mis in de sneeuw : iets wat triest, maar met goede afloop (vervolg)

Het was alsof de kermisliehebber angst had om plaats te nemen in de wagentjes, ze bleven vaak op afstand staan. Personen die de rit wel hadden meegemaakt trachtten het publiek te vermurwen om toch dit spannende avontuur aan te gaan. Het hielp allemaal niet, de centjesbak bleef erg leeg, een bodempje was slechts het resultaat. Onze exploitant begon zich af te vragen of hij destijds wel de goede keus had gemaakt om de molen aan te schaffen. Zou het dan toch zo zijn dat de moderne attracties de voorkeur hadden bij het kermispubliek of was het gewoon het gegeven dat het niet meer was zoals vroeger? Een oplossing werd niet gevonden, zodat het hele kermisjaar met hangen en wurgen werd volbracht en de kosten van het opknappen van de molen boven de baten uitkwamen. Ontdaan door het mislukte seizoen stond onze exploitant die dag in de loods te kijken naar zijn "spul", waarvan hij zoveel goeds had verwacht. Hij liep al met de gedachte om de Waltzer te koop te zetten, maar al die uren van opknappen dan, dat zou toch echt verloren tijd zijn geweest?

Op dat moment ging zijn mobiele telefoon, hij drukte een onbekend nummer in, waarna een Duitse stem hem te woord stond. "Haben Sie vielleicht Lust um bei uns mit Weihnachtenkirmes zu stehen, mit Ihre Attraktion" was de vraag. Het klonk hem als muziek in de oren. Uit ervaring van medereizigers wist hij dat daar in de kerstperiode van half november tot begin januari een goede boterham te verdienen was. Even dacht hij er over na en sprak toen de verlossende woorden, na samenspraak met zijn vrouw en zoon, : Wir kommen" wir sind sehr froh dass wir kommen können, herzlichen dank". En zo geschiedde het dat in de elfde maand van het jaar het land van onze oosterburen werd aangedaan. Een pracht plek werd toegewezen, midden tussen al de kraampjes van de zo beroemde kerstmarkt. Samen met een collega kwam de gang er goed in tijdens deze periode, de (euro)centenbak werd goed gevuld. "Gute Leute hier" was de vreugdevolle uitspraak tegen de kermismeester, nächtes Jahr kommen wir garantiert zurück". Met een volle glimlach op zijn gezicht en dat van zijn echtgenote ging hij weer de kassa in terwijl een tiental bezoekers al weer stonden te wachten voor de eerste rit die dag. En terwijl de wagentjes in beweging kwamen vielen de eerste sneeuwvlokjes naar beneden, het decor werd wit, de molen draaide vol, "Weihnachten", ker(st)mis in een wit wonderland "Danke schön, mompelde onze reiziger, volgende rit, "bitte einsteigen".

© Hans Meesters

Attractienieuws :

Das Omen (Punt-Sloots)

In 1979 werd de 'Fluch Des Pharao' gebouwd. De attractie werd in 1986 omgebouwd naar 'Das Omen'. Een loopspookhuis vol avonturen. Sinds 2013 reist de attractie in Nederland onder firma Punt-Sloots.

kermishistorie

HENDRIK ROELS VAN DEN BOOM

Hendrikus Johannes Roels werd geboren op 17 april 1869. Na zijn huwelijk met Helena van den Boom begon hij zijn kermiscarrière met een poppen- en speelgoedkraam. Men woonde toen in de Boutershemstraat te Bergen op Zoom. Reeds voor de Eerste Wereldoorlog werd een prachtige draaimolen aangeschaft. De aandrijving geschiedde in die dagen nog met een paard, maar het schijnt dat Hendrik Roels de molen ook nog zelf heeft rond geduwd. De verlichting bestond toen nog uit spirituslampen en het Wellershaus orgel werd nog met de hand gedraaid. Op de drukke dagen werd dit door drie man gedaan, die elkaar dan regelmatig afloste. Het paard in de molen wist na verloop van tijd precies waar het aan toe was. Als de draaimolenbel eenmaal klonk ging het paard lopen en bij twee maal stopte het dier. De zaken gingen goed en omstreeks 1919 werd het kermisbedrijf flink uitgebreid. Er kwam een nieuwe draaimolen, maar er werd ook nog een zweefmolen en luchtschommel aangeschaft. Het vervoer ging bij de familie Roels toen nog per schip en het is algemeen bekend dat dit destijds een zwaar karwei was, want je had de zaak voor een kermis dikwijls vier maal in je handen. Het schip was geen eigendom van de familie Roels, maar van een zekere Nieuwenhuizen uit Rotterdam. Deze overleed in 1918 door de Spaanse griep, maar de schippersknecht nam daarna het schip en de klanten over. In de wintermaanden, als de attracties stil lagen werd het schip gebruikt voor het vervoer van uien en aardappelen. De najaarskermis in Bergen op Zoom was voor de familie Roels de laatste kermis van het seizoen. De winter was altijd de moeilijkste periode van het jaar. De drie kermisattracties moesten opgeknapt worden en er moest gezorgd worden voor inkomsten, want er moest ook gegeten worden. Om dit te bewerkstelligen trok Hendrik Roels gedurende de wintermaanden regelmatig met de hondenkar vol handel langs de boeren van het eiland Tholen. Hij verkocht voornamelijk kleine huishoudelijke artikelen, zoals scheermesjes en stopnaalden. In de twintiger jaren werd er twee huizen en een pakhuis gebouwd aan de Antwerpsestraat te Bergen op Zoom. De huizen werden verhuurd en het pakhuis werd gebruikt voor de opslag van de kermisattracties. Voor het pakhuis was nog een stuk grond waar de familie in de winter met de woonwagens stond. De reisroute was vrijwel ieder jaar hetzelfde. Men begon in Bergen op Zoom en vervolgens werden nog plaatsen bezocht als Steenberg, Halsteren, Lepelstraat, Ossendrecht, Kruiningen, Heeswijk, Dinther, Berlicum, Tilburg, Princenhage, Vlissingen, Middelburg, Oud Vossemeer, Scherpenisse en Goes bezocht, plus nog enkele dorpen in Beveland. Sluitstuk was altijd de najaarskermis in de thuishaven Bergen op Zoom. In de dertiger jaren werd er pas voor het eerst een vrachtwagen aangeschaft, maar dat bleek achteraf een miskoop. Op een dag was Hendrik Roels dit zo beu dat hij gelijk een gloednieuwe wagen kocht. Vanaf die tijd ging het reizen allemaal wat makkelijker en met drie zaken scheelde het enorm veel tijd. Buiten de draaimolen, zweefmolen en luchtschommel exploiteerde Roels na verloop van tijd ook nog een aeroplanecarroussel. Mogelijk werd hier destijds de zweefmolen voor omgebouwd.

kermishistorie

Ondanks het feit dat men over de gang van zaken niet te klagen had is er in 1938 toch nog een poging gewaagd het kermisbedrijf te verkopen, maar het is niet bekend wat er destijds allemaal in andere handen is overgegaan. In 1940, met het uitbreken van de oorlog, kwamen de meeste kermiszaken stil te liggen. Ook de familie Roels keerde terug naar Bergen op Zoom en sloegen al het materiaal op in het pakhuis aan de Antwerpsestraat. Korte tijd later sloeg het noodlot toe. De bezetters vorderden het pakhuis en alles moest er uit. Hendrik Roels, die toen al 73 jaar was, raakte helemaal in paniek, want waar moest hij heen met zijn kermispullen. Hij was vooral bang dat men hem ook al zijn wagens zou afnemen. Dit laatste was vermoedelijk de oorzaak van het feit dat men besloot het kermisbedrijf op te heffen en al het materiaal te verkopen. Naar het schijnt is alles naar enkele kopers in Limburg gegaan. Voor het gevorderde pakhuis heeft Roels nooit enige vergoeding ontvangen. Het gebouw werd in eerste instantie gebruikt als paardenstal, later werd het gebruikt als garage. Het enigste heugelijke feit in de oorlogsjaren was de viering van het vijftig jarig huwelijk in 1942, maar op 22 maart 1944 komt Helena Roels-van den Boom te overlijden. Hendrik overleefd zijn vrouw nog vele jaren en viert in 1959 nog zijn negentigste verjaardag. Het merendeel van de kinderen is verder gegaan in het kermisbedrijf.

- 1 Souvenir van de carrousel van H. Roels.
- 2 Draaimolen H. Roels-van den Boom.
- 3 Hendrik Roels kon niet lezen en schrijven en liet een standaard inschrijfformulier maken.
- 4 Aeroplanecarrousel H. Roels-van Boom.
- 5 In 1938 werd gepoogd het kermisbedrijf te verkopen.
- 6 Het gouden huwelijk in 1942.
- 7 Helena Roels-van den Boom overleed in 1944.
- 8 Hendrik Roels met vier van zijn zonen.

kermishistorie

kermishistorie

Hendrikus Roels-van den Boom,
CARROUSELHOUDER,
Boutershemstraat M 242,
BERGEN-OP-ZOOM

BERGEN-OP-ZOOM, datum postmerk.

Aan
den EdelAchtbaren Heer Burgemeester
te

EdelAchtbare Heer,

Met deze neemt ondergeteekende de vrijheid U EdelAchtbare beleefdelijk te verzoeken, hem toestemming te verleen om met zijn zeer net ingerichte Carrousel de kermis Uwer gemeente te mogen bezoeken.

Mijn Carrousel heeft eene afmeting van 11 M. middellijn, terwijl hij tevens voorzien is van het nieuwste op dit gebied, als: galopperende Ridderpaarden, Olifanten, Draai-stoelen, Scheepjes en Gondels en het geheel, ook door een prachtig Concertorgel opgeluisterd en tevens eene schitterende verlichting, dat aan alle eischen des tijds voldoet, en wordt door een paard in beweging gebracht

Voor mijn personeel kan ik instaan, daar dit uitmunt door een ordelijk gedrag, waarvan ik U Ed. desverlangd bewijzen kan overleggen van Burgemeesters dier gemeenten, welke vroeger door mij zijn bezocht.

Mij vleiende een gunstig antwoord te mogen ontvangen, heb ik de eer mij in afwachting daarvan hoogachtend te teekenen,

Uw EdelAchtb. Dw. Dienaar,
Hendrikus ROELS-VAN DEN BOOM,
BERGEN-OP-ZOOM.

kermishistorie

TE KOOP: Mijn welbekende
inrichtingen.

**Een Draaimolen,
een Zweefmolen,
een Luchtschommel,**

een complete Kap van Zweefmolen met drijfwerk, drie gesloten Pakwagens, drie Houtwagens met zeil, een Benzol Motor in gesloten wagen, twee Woon-tenten, twee gesloten Marktkramen, twee beweegbare Booten voor draaimolen, verschillende Assen, Veeren en Wielen, verschillende Bakjes voor Zweefmolen (met of zonder kettings), drie stuks 3 wiels Orgelwagens, drie Boekorgels, Continental Lampen van 600 en 1000 kaars, een Bovenzeil voor draaimolen, een Afsluithek voor zweefmolen en verschillende Kogellagers.

Op brieven met onbetaald antwoord wordt geen correspondentie gevoerd.

H. Roels v. d. Boom,
Antwerpscheweg,
121 BERGEN OP ZOOM.

Op 3 November 1942 hopen
onze geliefde Ouders

Hendrikus Johannes Roels

en

Helena van der Boom

hunne 50-jarige Echtver-
eeniging te herdenken.

Dat zij nog lang gespaard
mogen blijven is de wensch
van hunne Kinderen, Klein-
en Achterkleinkinderen.

Bergen op Zoom, Oct. '42
Antwerpscheweg 155.

kermishistorie

Heden overleed tot onze diepe droefheid, na een kortstondige ziekte, voorzien van de H.H. Sacramenten der Stervenden, onze innig geliefde echtgenoot, zorgzame moeder, behuwd-, groot- en overgrootmoeder

HELENA v. d. BOOM,

echtgenoot van den heer Hendrikus Johannes Roels, in den ouderdom van ruim 74 jaar.

Bergen op Zoom: J. Wernaart—Roels, P. Wernaart en kinderen, J. Stokvisch—Roels, J. Stokvisch en kinderen, C. Robbe—Roels, H. Robbe.

Antwerpen: P. Roels—Flamant, R. Flamant en kinderen.

Eindhoven: J. Roels.

Utrecht: J. Dolman—Roels, J. Dolman en kinderen.

Bergen op Zoom: Fr. Roels—Meesters, B. Meesters en kinderen.

Bergen op Zoom: Helena Roels.

Bergen op Zoom, 22 Maart 1944.

Antwerpsche weg 155.

Site van de maand : www.snowjet.nl

In deze decembermaand kan het ook niet anders of de site van de maand staat in het teken van de winter. De Snowjets van de familie van der Veen zijn natuurlijk het hele jaar te zien op de kermissen maar staan beiden in het teken van het thema : sneeuw en winter. Ook hartje zomer klinkt er nog muziek uit de boksen met een kersthit van de Kermisklanten "Jingle bells".

Op de site van de Snowjet volop aandacht voor de geschiedenis van dit familiebedrijf. Foto's en informatie over opbouw en transport en video's mogen natuurlijk niet ontbreken. Hoewel bij zowel de foto's als de video's materiaal verdwenen is geeft de site een goede indruk van de twee Snowjets. Naast de Snowjets is er ook aandacht voor de RoundUp van de familie van der Veen. Deze attractie is de laatste twee jaar weer sporadisch te zien in ons land. Een gemis aan deze site zijn de laatste aanwinsten van de familie van der Veen die nog niet op de site staan funhouse 'North Pole' en een spel. Hopelijk zullen deze attracties nog toegevoegd gaan worden aan deze website.

Wie de Snowjet tijdens de feestdagen wil zien kan terecht in London waar een van de twee Snowjets staat te draaien op 'Winter Wonderland'. Een evenement met veel attracties en veel kerstsfeer met topattracties uit het Verenigd Koninkrijk en andere landen. Dat de Snowjet jaarlijks hier staat op dit topevenement geeft al aan dat het een topattractie is. Ook in Tilburg is jaarlijks een Snowjet present .

Laten we hopen dat we nog veel kunnen genieten van de Snowjets en andere attracties van de familie van der Veen.

SHAMAJO-Fair Midden Brabant

SHAMAJO-Fair Midden Brabant

“Laat meervoudig gehandicapten onbeperkt genieten!” is de slogan van Wensstichting SHAMAJO. SHAMAJO zet zich in voor mensen die gehandicapt zijn. Enerzijds doen zij dit door droomwensen van mensen die vanaf hun geboorte (ernstig) meervoudig gehandicapt zijn, en daarnaast een levensbedreigende ziekte hebben, te laten vervullen. Daarnaast organiseert SHAMAJO evenementen voor (meervoudig) gehandicapte mensen die normaalgesproken door hun beperking niet toekomen tot het beleven en ervaren van evenementen. Stichting SHAMAJO werd opgericht in 2004 door Jan Kregting. Rijden met de motor, boottochten, kermis, concerten en veel meer wordt georganiseerd door SHAMAJO voor de gehandicapte medemens. SHAMAJO spreekt van VIP's! Want zeker mensen met een handicap horen erbij in de samenleving net zoals iedereen. Zij worden ook als VIP's behandeld tijdens de Fair! Op 14 en 15 september organiseerde SHAMAJO in samenwerking met zorginstelling Amarant de 'Fair Midden Brabant'. Amarant is een grote zorginstelling met zeer veel voorzieningen op het gebied van wonen en werken maar ook vrijetijd, sociale netwerken en educatie in Noord-Brabant. De Fair vond plaats op het Daniël de Brouwerpark aan de Bredaseweg in Tilburg. Voor meer informatie over deze organisatie kunt u terecht op www.amarant.nl. De officiële opening vond plaats op 12.00 uur zaterdagmiddag. SHAMAJO voorzitter Jan Kregting nam het woord en bedankte Amarant en de vele vrijwilligers voor het organiseren van het evenement. Hierna nam Amarant Managing Director Frank Brouwers het woord en bedankte SHAMAJO alsmede Stichting Vrienden van Amarant die het evenement mogelijk hebben gemaakt. Toen was het tijd om af te tellen en werden door aanwezigen en met name de VIP's ballonnen losgelaten. De VIP's konden toen volop genieten van het evenement. Een kinderboerderij, rijden op een kameel, oliebolletjes, snacks, draaimolen, clowns, suikerspin, altijd prijs, een nostalgische truck, zweefmolen, bootjesmolen, rupsbaan en een orgel zorgden voor een fantastische beleving. Aan de gezichten van de VIP's was duidelijk het plezier af te lezen. Hoewel zaterdag het helaas soms regende was het zondag goed kermisweer en genoten velen van de SHAMAJO-Fair. In het gastenboek op de website www.shamajo.nl staat dan ook een tekst te lezen van een van de clowns die dat uitstekend verwoord: “Iedereen bedankt voor deze mooie dagen, vrijwilligers, VIP's, betrokken personeel en familieleden. Dit samen beleven is elke keer weer een waar feest dat wij niet willen missen!” Godrie Spijkers

Goud van Oud

Rad van Fortuin – J. van Gorp (België)

De Nieuwsbrief van Stichting Kermis-Cultuur gaat over de kermis van heden en verleden en de activiteiten van Stichting Kermis-Cultuur. Heeft u een nieuws voor de nieuwsbrief dan kunt u altijd contact met ons opnemen via e-mailadres

webmaster@kermisvantoen.eu

Deze nieuwsbrief is copyrighted.
Content in deze nieuwsbrief is met dank aan
Hans Meesters en Hennie van Oers
Eindredacteur : Godrie Spijkers
© Stichting Kermis-Cultuur Nederland 2013

www.kermiscultuur.nl